

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวายมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย 2) เพื่อศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย 3) เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย และ 4) เพื่อหาข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ในพื้นที่ศึกษาที่เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีไทยที่มีความโดดเด่นตั้งอยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรีบนเส้นทางสู่ทวาย ประเทศพม่าและการจัดกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทย กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) คือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยววิถีไทยประกอบไปด้วย ตัวแทนจากภาคประชาชน ภาครัฐ องค์กรเอกชน และผู้นำชุมชนพื้นที่ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยว การสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยลงสำรวจพื้นที่ศึกษาโดยคณะผู้วิจัยในเดือนเมษายน-มิถุนายน 2556 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. เส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ที่ได้จากการศึกษาแบ่งเป็น 2 เส้นทางคือ 1) เส้นทางเมืองกาญจนบุรี-ช่องเขาขาด เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เริ่มจุดที่ 1 จากสุสานทหารสัมพันธมิตร จุดที่ 2 พิพิธภัณฑ์รถไฟไทย-พม่า จุดที่ 3 ทารรถไฟสายมรณะ และจุดที่ 4 ช่องเขาขาด 2) เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์ – บ้านน้ำพุร้อน เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เริ่มจากจุดที่ 1 อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ จุดที่ 2 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า และจุดที่ 3 บ้านพุร้อน ทั้ง 2 เส้นทางอยู่บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย และใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางประมาณ 1 วัน

2. กิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ที่ได้จากการศึกษาพบว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ในสมัยสงครามโลก และสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ไทย รวมถึงการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ที่แสดงจัดแสดงเรื่องราวและวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอดีต

3. รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวายที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นนี้ เรียกว่า Thai-Tavoy Model ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ 1) Th หมายถึง Thainess (วิถีไทย) 2) A หมายถึง Awareness (ความตระหนัก) 3) I หมายถึง Identity (อัตลักษณ์) 4) T หมายถึง Telling a story 5) A หมายถึง Attendance (การเข้าร่วมกิจกรรม) 6) V หมายถึง Value (การเห็นคุณค่า) 7) O หมายถึง Opportunity (โอกาส) และ 8) Y หมายถึง Young people (คนรุ่นหลัง) โดยผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นนี้พบว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวงและระดับจังหวัดควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและประชาชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยววิถีไทยให้เพิ่มมากขึ้น ควรส่งเสริมการเรียนรู้และการสืบทอดเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมไทย และอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการจัดทำของที่ระลึกจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น และควรให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ที่ได้จากการศึกษาแบ่งเป็น 2 เส้นทางคือ 1) เส้นทางเมืองกาญจนบุรี-ช่องเขาขาด เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เริ่มจากจุดที่ 1 จากสุสานทหารสัมพันธมิตร จุดที่ 2 พิพิธภัณฑ์รถไฟไทย-พม่า จุดที่ 3 ทารกไฟสายมรณะ และจุดที่ 4 ช่องเขาขาด 2) เส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์ – บ้านน้ำพุร้อน เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เริ่มจากจุดที่ 1 อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ จุดที่ 2 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า และจุดที่ 3 บ้านน้ำพุร้อนทั้ง 2 เส้นทางอยู่บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย และใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางประมาณ 1 วัน นั้นอาจเนื่องมาจากจุดแข็งในเชิงพื้นที่ของจังหวัดกาญจนบุรีในเรื่องการมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คน ที่ประชาชนในพื้นที่ได้สืบทอดและอนุรักษ์ไว้ ความงดงามของโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งของจังหวัดมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแก่ชาวโลก นอกจากนี้กาญจนบุรียังตั้งอยู่ในทำเลไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวก มีเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นในบริเวณใกล้เคียงกันได้ สามารถวางแผนการเดินทางได้ในลักษณะของการท่องเที่ยวเพียงวันเดียว และการท่องเที่ยวที่ต้องพักค้างแรมได้นอกจากนี้การที่ไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนก็น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า ในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกโดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของทรงคุณ จันทจร และคณะ (2552: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณค่าอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการนำมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ 14 จังหวัดที่พบว่า ศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้มีความเกี่ยวเนื่องด้วยวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของผู้คนในชุมชน ซึ่งทำให้คุณค่าทางอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยที่ศิลปหัตถกรรมเหล่านั้นได้ส่งสมคุณค่าความเป็นท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาคไว้พร้อมที่จะได้รับการสืบทอดและประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของ กิตติบุตร วิไลลักษณ์ (2550: บทคัดย่อ) ที่วิจัยและพัฒนาชุมชนไทยลื้อ อำเภออดอยสะแกเกิด จังหวัดเชียงใหม่ที่พบว่า 1) แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนไทลื้อมีศักยภาพสูง มีสิ่งดึงดูดใจทั้งธรรมชาติ ภูมิอากาศ สถานที่ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี มีสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงได้สะดวก สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของวีรพล ทองมา (2552: 1-11) ที่ศึกษากลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่าชุมชนมีจุดแข็งในเรื่อง การมีเอกลักษณ์ของตนเอง มีวัฒนธรรมสำคัญ มีวิถีชีวิตโดยเฉพาะเรื่องภาษา เพื่อสร้างสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

2. ผลการศึกษาที่พบว่า กิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย ที่ได้จากการศึกษาเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ในสมัยสงครามโลก และสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ไทย รวมถึงการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ที่แสดงจัดแสดงเรื่องราวและวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอดีตนั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องการท่องเที่ยววิถีไทยที่มุ่งเน้นการสร้าง ความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวชม ได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งควรจะได้มีการสืบทอด บอกต่อ สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้คนและชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนได้สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวให้เกิดการบอกเล่าเรื่องราว (Telling a story) บอกต่อ (Word of mouth) และกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะเส้นทางกาญจนบุรี-ทวายอีก

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยให้มีความหลากหลาย มีกิจกรรมใหม่ที่สร้างสรรค์จากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรม อันหมายรวมถึงการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของดลฤทัย โกวรรณะกุล (2552: 1-13) ที่ศึกษาการสื่อความหมายมรดกวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวชุมชนของหมู่บ้านโนนเสลา อำเภอภูเขียว จังหวัด

ชัยภูมิที่พบว่า มรดกผ้าทอของหมู่บ้านโนนเสลามีการพัฒนารูปแบบไปตามระยะเวลาของยุคสมัย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการสื่อความหมาย ดังนั้นการสื่อความหมายที่แท้จริงที่ต้องให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายที่ถูกต้องเพราะจะเป็นการสร้างคุณค่าให้กับวัฒนธรรมพื้นบ้านอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของปาร์คเกอร์ (Parker, 1999: 1118-1119A) ที่ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนในเมืองยองเกอร์ (Younger) มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยว และพบว่า เยาวชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ทั้งการสื่อความหมายที่ถูกต้องและความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ต้องให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นต้องเข้ามามีส่วนร่วม เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องมีการให้บริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน การมีสัมพันธภาพที่ดีกับลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ การมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่ม การมีผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากอาเซียน รวมถึงนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีไทย

3. ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวายที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นนี้คือ Thai-Tavoy Model ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ 1) Th หมายถึง Thainess (วิถีไทย) 2) A หมายถึง Awareness (ความตระหนัก) 3) I หมายถึง Identity (อัตลักษณ์) 4) T หมายถึง Telling a story 5) A หมายถึง Attendance (การเข้าร่วมกิจกรรม) 6) V หมายถึง Value (การเห็นคุณค่า) 7) O หมายถึง Opportunity (โอกาส) และ 8) Y หมายถึง Young people (คนรุ่นหลัง) โดยผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นนี้พบว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยววิถีไทย ตลอดจนมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (ชูเกียรติ นพเกตุ, 2542; กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544: 68, 77; รชพร จันทรสว่าง, 2546, วรรณ วทัญญู, 2546: 16-18; บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา, 2548: 286-288; ทิพวรรณ พุ่มมณี, 2550)

4. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวงและระดับจังหวัดควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและประชาชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยววิถีไทยให้เพิ่มมากขึ้น ควรส่งเสริมการเรียนรู้และการ

สืบทอดเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมไทย และอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการจัดทำของที่ระลึกจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น และควรให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ผลที่ได้จากการศึกษานี้สอดคล้องกับฮีม และซาลินัส (Heame and Sallinas, 2002: 153-163) ที่ศึกษาความขึ้นชอบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในคอสตาริกาและพบว่า นักท่องเที่ยวขึ้นชอบข้อมูลที่ใช้ประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ต้องให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลาย การสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) เพราะจะทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรและมีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการสร้างจิตสำนึกในการรักษาวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพจนาน สุวนศรี (2546: 24) และเทิดชาย ช่วยบำรุง (2550: 110-111) ที่กล่าวไว้ในเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว ผลจากการศึกษายังสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของประพัทธ์ชัย ไชยนอก (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีบ้านด่านซ้าย จังหวัดเลย ที่พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านด่านซ้ายมีสิ่งดึงดูดใจที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรมประเพณีที่ชาวบ้านสืบทอดกันมา

ผลที่ได้จากการศึกษาทั้งในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมให้มีคุณภาพนี้ยังสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของ จุฑามาศ คงสวัสดิ์ (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผลจากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และภาคีเครือข่ายมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เมืองโบราณอุททองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านกายภาพหรือภูมิทัศน์ ด้านความปลอดภัย ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ด้านแหล่งเรียนรู้ และด้านความสะดวกหรือบริการพื้นฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับผลที่ได้จากการศึกษา สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของศุภกิจ จงศักดิ์สวัสดิ์ และคณะ (2554a: บทคัดย่อ; 2554b: บทคัดย่อ; 2554c: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาแผนการตลาดด้านการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี ตามลำดับ ผลจากการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาอยู่บ้างคือ ความเป็นเอกภาพของผู้ประกอบการ แนวทางการพัฒนาการคือการพัฒนาให้เกิดความเป็นเอกภาพในกลุ่มผู้ประกอบการ และพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้จังหวัดมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีภาพลักษณ์การเป็นเมืองท่องเที่ยวของจังหวัด สอดคล้องกับผลจากการศึกษา

ของนรินทร์ สังข์รักษา (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพการณ์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนครปฐมและพบว่า ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการ และการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ดังนั้น ชุมชนและหน่วยงานจึงควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนให้สามารถตอบสนองความต้องการในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้หลายกลุ่มตามพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันออกไป ดังผลจากการศึกษาของจุฑามาศ คงสวัสดิ์ (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลจากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเมืองโบราณอู่ทองในภาพรวมแตกต่างกัน

ผลที่ได้จากการศึกษาที่กล่าวถึงในเรื่องการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว หรือการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในแหล่งท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลให้การท่องเที่ยวของชุมชนได้รับการพัฒนาทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนนั้น สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของราไพพรรณ แก้วสุริยะ (2544) สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ต้องอาศัยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนฐานของการใช้ความรู้และภูมิปัญญา (Hawkins, 2001; อาคม เติมพิทยาไพสิฐ, 2553 อ้างถึงในจุฬารัตนากร, 2553) ซึ่งแนวทางในการพัฒนานั้นต้องเชื่อมโยงกันทั้งในเชิงอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ทรัพยากรมนุษย์ และด้านพื้นที่ UNCTAD, 2008: 15-21) และยังสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของวีรพล ทองมา (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนของชุมชนชาวจีนในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า ชุมชนชาวจีนยูนานมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่ของชุมชนเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์โรงงานหลวงซึ่งถือว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต (Life SITE Museum) ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนและคนภายในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการนำเสนอเรื่องราวประวัติศาสตร์ความเป็นมา ภูมิปัญญา ความรู้และประสบการณ์ผ่านทางนิทรรศการวัตถุที่สะสมมาตั้งแต่อดีต หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของสตรอนซา (Stronza, 2007: 210-230) ที่ศึกษาการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในประเทศเปรูที่พบว่า แหล่งท่องเที่ยวให้ประโยชน์หลายประการต่อชุมชนและการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชน เช่น การเพิ่มผลผลิต การขยายตัวทางการค้า และการเพิ่มรายได้ของคนในชุมชนแหล่ง และแหล่งท่องเที่ยวยังเป็นมูลเหตุของการสร้างคุณค่าใหม่ ๆ และสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนอีกด้วย ผลที่ได้จากการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ รชพร จันทรสว่าง (2545: 16-18) ที่ระบุว่า “การท่องเที่ยวถูกพัฒนาให้กลายเป็นธุรกิจและขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมตามลำดับ ความสำคัญของการท่องเที่ยวส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยแท้” การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้คนชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ทางการท่องเที่ยวโดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์จากฐานภูมิปัญญาของคนในชุมชน ย่อมก่อให้เกิดความรู้และความภาคภูมิใจใน

วัฒนธรรม โบราณสถาน ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มรดกทางประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่หน่วยงานและนักวิชาการได้กล่าวไว้ (World Tourism Organization: 1997; ชูเกียรติ นพเกตุ, 2542; กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2546: 167-168; วรรณ วลัยวนิช, 2546; ราณี อธิชัยกุล, 2546: 83; บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 283)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวายจึงน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีให้มีความหลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งชุมชนและท้องถิ่น การพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการให้บริการเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวตามเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีไทยอย่างสร้างสรรค์สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในกลุ่มทวารวดี 4 จังหวัดเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนมีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวง และระดับจังหวัด ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี ควรขยายผลการนำรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวิถีไทยสร้างสรรค์ Thai-Tavoy Model ที่ได้จากการศึกษาไปขยายผลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลในเชิงรูปธรรม ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ต่อนักท่องเที่ยว หรือส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อยอดต่อไป

1.2 ควรมีนโยบายในการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์อย่างจริงจัง เพื่อเป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรร่วมมือกันในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ โดยสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรส่งเสริมการผลิต การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ให้กับประชาชนในชุมชน เป็นการส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวโดยใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาของผู้คนในชุมชนให้มากขึ้น

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยววิถีไทยในชุมชนให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

2.4 ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนเกิดความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ในแหล่งท่องเที่ยวของตน เห็นความสำคัญของการสร้างคุณค่าของการสืบสานศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เพื่อการรักษาอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนสืบต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ รวมทั้งการพัฒนาลิตภัณฑ์การท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ในแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย

3.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีกับสภาพพม่าเพื่อรองรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนและขยายตลาดการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้